

عنوان مقاله:

مدیریت جامع قنات با توجه به جایگاه و اهمیت آن در راستای دانش بومی مدیریت منابع آب در ایران

محل انتشار:

همایش بین المللی دانش سنتی مدیریت منابع آب (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

محمود فال سلیمان - ، استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه بیرجند

علیرضا نصرآبادی - معاون آبخیزداری اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی

بهاره چکشی - کارشناس ارشد اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی

حجت اله صادقی - کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

خلاصه مقاله:

بهره برداری از منابع آب زیرزمینی از قدیم الایام به شیوه های مختلفی انجام می شده است. لزوم بهره مندی از منابع آبی مختلف بالاخص در مناطق خشک و کم آب دنیا و با توجه به کمبود آن در این نواحی از جایگاه بالایی برخوردار است. در این میان تکنولوژی حفر و احداث قنوت مورد توجه می باشد. پیشینه تاریخی استفاده از قنات در ایران بویژه در استانهای کویری و مجاور کویر آن را به یکی از مشخصه ها و یادگارهای تاریخی و سنتی تبدیل نموده است. از نیم قرن گذشته تاکنون، سهم قنات در تامین آب کشور کاسته شده بطوری که از 70 درصد پیش از سال 1950 به 50 درصد در حوالی سال 1950 و به 10 درصد در سال 2000 می رسد. شواهد حاکی از آنست که ایرانیان از 3800 سال پیش قنات را می شناختند و از آن استفاده می کردند. پراکنش جمعیت مولد بخش کشاورزی در مناطق خشک و وابستگی شدید آنان به قنوت بعنوان منبع اصلی و عمدتا تنها منبع اصلی تامین آب، ضرورت مدیریت جامع و سیستماتیک این رکن حیاتی را روشن می نماید. قنوت بعنوان بخشی از چرخه سیستماتیک هیدرولوژی و طبیعی آب مطرح می باشند و حفظ ، پایداری و بهره وری مناسب از آن مستلزم رعایت مدیریت جامع در تمام مراحل تغذیه، مرمت و بهسازی و بهره برداری از نفوذ و جریان آب در بالادست و خروجی آن می باشد. از اینرو ضروری است تا مدیریت قنوت بر مبنای همین چرخه مورد توجه بیشتر قرارگیرد. در این مقاله سعی بر آن است تا ضمن تاکید بر جایگاه سیستم های سنتی تامین آب بالاخص قنوت، بر لزوم بهره مندی از تکنولوژی مدرن و تلفیق دانش بومی و سنتی استحصال آب با شیوه های نوین تاکید گردد

کلمات کلیدی:

منابع آب، قنات، دانش بومی، مناطق خشک، استحصال آب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/136198>

